

26 mai 2023

DECLARAȚIE

POZIȚIA COALIȚIEI CIVICE PENTRU ALEGERI LIBERE ȘI CORECTE

FAȚĂ DE ALEGERILE GUVERNATORULUI GĂGĂUZIEI 2023

Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte (CALC), care acționează solidar pentru a contribui la dezvoltarea democrației în Republica Moldova prin promovarea alegerilor libere și corecte în conformitate cu standardele ODIHR (OSCE), ale Consiliului Europei și ale instituțiilor specializate afiliate acestuia, își exprimă îngrijorarea față de degradarea procesului electoral și ignorarea principiilor legale de bază pentru asigurarea desfășurării alegerilor libere și corecte în cadrul scrutinului pentru funcția de guvernator (bașcan) al Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia.

Pornind de la principiile fundamentale referitoare la alegerile libere și corecte, precum și rolul unei competiții deschise, oneste, între concurenții electorali pentru asigurarea unui vot conștient al cetățenilor;

Accentuând necesitatea asigurării legalității și legitimității puterii politice pentru garantarea unei guvernări bazate pe voința alegătorilor într-un proces electoral periodic;

Ținând cont de ierarhia cadrului legal – prevederile constituționale; legea privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri); Codul electoral al Republicii Moldova și legislația electorală regională:

Coaliția constată că recente alegeri pentru funcția de guvernator (bașcan) al UTA Găgăuzia s-au desfășurat cu multiple încălcări ale drepturilor electorale ale cetățenilor, drepturilor concurenților electorali de a beneficia de condiții egale în procesul electoral, obligațiilor prescrise pentru activitatea Consiliului Electoral Central al Găgăuziei (CECG), precum și a sugestiilor și recomandărilor Comisiei Electorale Centrale (CEC).

De asemenea, Coaliția își exprimă regretul că majoritatea concurenților electorali, participanți la scrutinul pentru funcția de guvernator, care pe parcursul campaniei electorale au semnalat numeroase încălcări ale prevederilor legale, au preferat să se abțină de la contestarea regulamentară, bazate pe evidențe, a neregulilor din interese politice înguste în detrimentul principiilor statului de drept, aplicării uniforme a standardelor unui proces electoral liber și corect.

Coaliția reamintește opiniei publice că anume declarațiile publice ale concurenților electorali, participanți la scrutinele anterioare pentru funcția de bașcan, în special cele din martie 2015, au servit drept temei pentru înlăturarea curențelor din legislația electorală referitoare la implicarea cetățenilor străini în campania electorală, prestarea unor servicii concertistice achitate de o manieră obscură, finanțarea din surse străine, etc. Actualmente, în pofida amendării legislației electorale, adaptării acesteia, la sugestiile ex-candidaților lipsiți de drepturi egale, situația se repetă.

Constatățile invocate sunt fundamentate pe:

- Calitatea proastă a listelor electorale elaborate de către autoritățile publice locale din UTAG, remarcată prin ponderea foarte înaltă, de circa 10,7% a alegătorilor din listele suplimentare (de aproape 6 ori mai mare decât ponderea alegătorilor în listele suplimentare la alegerile prezidențiale din 2020 desfășurate în secțiile de votare din UTAG). În context, există o bănuială rezonabilă că, din listele electorale au fost

în mod intenționat excluși cca. 37000 alegători (raportat la numărul de alegători la data de 2 mai 2023 din Registrul de Stat al Alegătorilor) pentru a asigura atingerea ratei de participare de 50% care este obligatorie pentru turul I de scrutin în alegerile regionale din UTAG;

- Unele încălcări observate în ziua alegerilor, precum prezența persoanelor neautorizate în raza de 100 de metri a secțiilor de votare și a cazurilor de transportare organizată a alegătorilor;
- Reacția evazivă a Consiliului Electoral Central al Găgăuziei în condițiile în care Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova a inițiat 8 procese contravenționale pe faptele de finanțare ilegală a concurenților electorali, care au primit donații de la persoane fizice cu depășirea plafonului maxim stabilit de lege pentru donațiile în numerar, în cadrul alegerilor desfășurate în UTA Găgăuzia;
- Implicarea cetățenilor străini, contrar prevederilor legale, în campania electorală, camuflând cheltuielile pentru servicii concertistice nedeclarate prin “acte de prietenie”, etc.
- Campania electorală a fost marcată de distribuirea masivă de către candidați și persoanele lor de încredere a unor falsuri și speculații pentru manipularea alegătorilor, iar instituțiile mass-media din regiune nu au asigurat reflectarea echilibrată a campaniei. Furnizorul public de servicii media audiovizuale GRT a avut un comportament editorial în general dezechilibrat, iar unii colaboratori ai postului public TV, contrar deontologiei profesionale, s-au implicat deschis în promovarea unor candidați.

Dovezile prezentate, atât CECG, cât și Curții de Apel Comrat în procesul de validare a rezultatelor scrutinului nu au convins corpul de judecători că alegerile pentru funcția de guvernator al Găgăuziei au fost viciate. În situația menționată, Coaliția, se adresează autorităților Republicii Moldova cu următoarele propuneri în vederea asigurării uniformității aplicării normelor de drept privind asigurarea drepturilor electorale ale cetățenilor, precum și cele ale concurenților electorali, în orice tip de alegeri, inclusiv regionale, și referendumuri:

- Completarea Titlului V al Codului electoral al Republicii Moldova cu o clauză suplimentară privind supremația normelor legislației electorale naționale asupra celor din legislația electorală regională, privind drepturile electorale ale cetățenilor și concurenților electorali, finanțarea campaniilor electorale și neadmiterea implicării străinilor în procesul electoral din Republica Moldova;
- Unificarea de către Curtea Supremă de Justiție a tuturor recomandărilor pentru curțile din prima instanță și cele de apel privind aplicarea uniformă a prevederilor legislației electorale referitoare la drepturile electorale ale cetățenilor și ale concurenților electorali, finanțarea campaniilor electorale și neadmiterea imixtiunii din exterior.

www.alegeliber.md - *Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte este o entitate permanentă, benevolă, constituită din 39 organizații obștești din Republica Moldova cu scopul de a contribui la dezvoltarea democrației în Republica Moldova prin promovarea și desfășurarea alegerilor libere și corecte în conformitate cu standardele ODIHR (OSCE), ale Consiliului Europei și a instituțiilor specializate afiliate acestuia.*